

A piperum, gariophyllorum, ligni aloes, ana drach. xx. rhubarbari, mastiches, thymi, ana aur. xvi. confice cum melle. & detur quasi auellana. Medicamen septimum, quod dicitur electuarium aristolochiæ. ualet contra dolorem matricis. ualde prouocat menstrua. & confortat stomachum debilem. & intercipit fluxum chronicum. & est mirabilis operationis. & non est ei simile. & sæpe probauimus ipsum. & iste † Zotion utebatur ipso. Recipe aristolochiæ longæ & rotundæ, ana aP. Zeno aur. xx. radicis lilij cœlestis, lacca, squinanthi, marrubij, añ. 3. ix. rhubarbari. 3. xxv. spicæ nardi, ligni aloes, ana aur. xx. puluerizentur, & conficiantur cum melle. & dentur 3. iij. cum aqua calida. Et ad fluxum intercipiendū, cum decoctione xyloaloes. Et ad menstrua prouocanda, cum decoctione aristolochiæ † rotundæ. Et ad dolorem matricis, cum decoctione chamæmeli & asari. aP. longæ Medicamen. viij. quod dicitur electuarium olibani, quod est ualde utile contra humiditatem stomachi. & liquefacit phlegma. & conuenit senibus, quia confortat calorem naturalem in corporibus eorum. Recipe olibani, aur. x. mastiches, aur. iij. squinanthi, aristolochiæ. añ. aur. ij. ligni aloes, lacca, añ. aur. i. radicis lilij cœlestis. 3. i. rosarum, rhubarbari, añ. aur. v. anisi aur. vi. puluerizentur, & cū melle conficiantur. & detur ex eo quasi auellana. Medicamen ix. quod dicitur electuariū gasit. ualet ad hepar, quia confortat ipsum, & aperit oppilationes eius. & ualet hydropicis. & cōtra cor

B ruptionem complexionis. Recipe gasit, aur. xx. lacca, aur. x. ligni aloes, aur. vi. gariophyllorū aur. ij. cinnamomi, aur. xxi. squinanthi, cubebæ, rhubarbari, ana aur. xvi. rosarum, aur. xvij. aloes non abluti, aur. ij. agarici, aur. iij. mastiches, aur. x. puluerizentur, & confice cum syrupo facto ex melle & agarico. Et est medicamen ualde nobile. Medicamen x. quod dicitur electuarium rhubarbari. maxime ualet fluxibilitati stomachi. & confortat hepar. & ualet hydropicis. & non est neque fuit aliquod simile in hoc. & Zenon nemini uolebat dare. Cuius compositio non lateat medicos. quoniam eius compositionem acquisiuit eius compositor cum magna sollicitudine. R. rhubarbari, aur. c. lacca, aur. xx. ligni aloes, aur. xxxvi. cinnamomi, aur. xi. aristolochiæ lon. & ro. aur. xxx. fistici, aur. l. squinanthi, aur. lxxx. maioranæ, anisi, luti sigillati, añ. aur. xx. agarici, folij, añ. aur. vi. gasit, aur. xxx. spicæ nardi, aur. xvi. trium piperum, zingiberis, añ. aur. x. stœchados, origani ana aur. ix. radicis lilij cœlestis, radicis endiuæ, ana aur. vi. hyssopi ficci, mastiches, croci, añ. aur. viij. carpopalsami, xylobalsami, añ. aur. xvij. puluerizentur, & conficiantur cum melle. & detur † a 3. iij. usque ad iij. aP. drach. ij. usque ad iij. Medicamen undecimum quod dicitur electuarium capparisi. ualet ad duritiem splenis. & aperit oppilationem eius. & est optimæ operationis. Recipe capparisi aur. xx. opopanac. scolopendriæ, marrubij, ana aur. v. gasit, aur. xvij. ammoniaci aur. x. sagapeni, aur. viij. puluerizentur, & conficiantur cum bono aceto. & da 3. ij. cum decoctione carui & capparisi & gasit. Medicamen xij. quod dicitur electuarium scolopen. ualet ad duritiem splenis. & est expertum. Recipe capparisi 3. xx. marrubij 3. v. scolopendriæ, aur. xvi. confice cum aceto, & fac trochi. & da 3. ij. cū decoctione tamarisci & gasit. Medicamen xiiij. quod dicitur electuarium turbith. ualet ad febres chronicas. & laxat humores uiscosos. & calefacit renes. & est optimum ad passionem colicam ex uentositate. & prouocat urinā. & est mirabile. Recipe turbith, aur. l. agarici, aur. xvi. croci, mastiches, ana aur. vi. squinanthi, aristolochiæ rotundæ, stœchados, ana aur. viij. Confice cum melle. & detur a 3. ij. usque ad iij. Medicamen xiiij. quod dicitur electuarium ellebori. ualet contra uertiginem. Recipe ellebori nigri, aur. xx. ligni aloes, aur. i. et f. croci, aur. i. anisi, aur. ij. mastiches, aur. iij. maioranæ, aur. i. agarici, aur. vi. radicis lilij cœlestis, stœchados, ana aur. viij. turbith albi & gummosi, aur. iij. Confice cū melle, & da 3. iij. Medicamen xv. quod dicitur electuariū agarici. ualet contra cephalē ueterem. & stomachū cōfortat & hepar. Recipe agarici, aur. xvi. pæoniæ, cētaur. minoris, ana aur. vi. lacce, ligni aloes, añ. aur. viij. gasit, anisi, chamedryos, chamepityos, squinanthi, floris chamæmeli, mastiches, ana aur. viij. rhubarbari, spicæ nardi, ana aur. ij. turbith, aur. iij. Confice cum melle. & da 3. i. & f. usque ad 3. ij. cum aqua calida. Medicamen xvi. quod dicitur electuarium scillæ. ualet ad asthma, & ad oppilationes, & uentositates. Sed non debet dari habentibus uulnus in membris interioribus. Recipe scillæ assatæ, aur. vi. † stœchados, aur. iij. agarici drach. † xvi. mastiches 3. ij. gasit, costi, trium piperum, añ. aur. x. radicis lilij cœlestis, aur. v. capill. Veneris, aur. iij. floris chamæmeli aur. iij. Confice cum decoctione agarici & melle. & da 3. ij. cū aqua calida. Medicamen xvij. quod dicitur electuarium gummi. & ualet contra passiones frigiditas, & uentositates crassas, & ad dolorem iuncturarum, & ischiadem. Recipe ammoniaci, sagapeni, opopan. ana aur. x. sarcocollæ, aur. ij. mastiches, aur. iij. anisi, cymini, assæ foetidæ, ana aur. iij. euphorbij † drach. ij. aristolo. lon. & ro. radicis lilij cœlestis, ana aur. iij. pone gummi in succo fœniculi, uel in decoctione eius. & reliqua terantur, & conficiantur cum melle. & da a 3. ij. usque ad iij. cum aliquo quod conueniat passioni. aP. aloes aureum unum aP. aur. vi. Medicamen xvij. quod dicitur electuarium luti, & est utile contra uenenum. R. luti sigil. anisi, salis Indi, agarici, ana 3. ij. rhubarbari, auellanarum, radic. pæoniæ, ana aur. iij. pulueriza, & confice cum melle. & detur quasi auellana. Medicamen xix. quod dicitur electuarium assæ fœ. ualet contra morsum scorpionis, & contra febres chronicas. & liquefacit phlegma uiscosum. & dissoluit uentositates. Recipe assæ fœ. costi amari & dulcis, ana aur. v. aristol. rot. zing. asari, añ. aur. ij. castorij, cinnamomi, aloes, añ. 3. iij. rad. lilij. cœle. sarcocoll. añ. 3. i. & f. aristol. gentianæ, añ. 3. vi. pulueriza, & cōfice cum bono uino & melle ru. & dent 3. iij.

Spurij.

Oꝝ iij Medicamen

Medicamen xx. quod dicitur electuarium rosarum. ualet in fine quotidiana. & hydropicis. & dissoluit uentositates. ℞. rosarum ʒ. lx. radicis lilij cœlestis. ʒ. i. & f. agarici, aur. ij. marrubij ʒ. iij. lacca, rhubar. ligni aloes, cinnamo. anisi, se. fœnic. cymini, absinthij, mastiches, ana ʒ. vi. spicæ nardi, aristolo. ro. ana aur. i. confice cū melle. & da drach. iij. Ista ergo sunt medicinae Zenonis. & iam probauimus ipsas. Nunc uolumus scribere medicinas quas multoties experti sumus. & deinde abscindetur tractatus. Medicamen subtilians humores, & præparans ad exitum, in principijs ægritudinum frigidarum ante acceptionem laxatiui. ℞. absinthij, anisi, seminis fœniculi, aristolo. ro. squinanthi, carpobalsami, folij, cyperi, agarici, radicis lilij cœlestis, añ. pulueriza. & confice cum melle. & detur quantum auellana. **P. xij.** Electuarium quod dicitur euadens. ualet ad doꝑ. chronicos, & confestim. ℞. spicæ nardi, aur. xvi. myrrhæ, opij, lacca, opopana. castorij, olibani, añ. aur. ʒ. septem, galbani, aur. vi. mastiches, aur. v. folij, aur. vi. piperis longi ij. croci, aur. x. squinanthi, aur. ix. ammeos, cinnamomi, añ. aur. iij. scorodi, aur. ij. bdellij, aur. i. radicis lilij cœle. agarici, añ, aur. xvi. pulueriza, & confice cum melle. Istud electuarium expertum est multoties, & confestim aufert dolorem. Sed non debes dare plusquam ʒ. ij. Medicamen Amoronis regis. ualet contra podagram, et dolores iuncturarum ex phlegmate uiscofo, quo destruitur motus. & ualet ad repletionē, & ad debilitatem neruorum. Et est optimum mulieribus in quibus abundant superfluitates phlegmaticæ. **R.** Et etiam ualet contra lapidem. Et generaliter dico, quod compositio huius electuarij est per adiuuamen diuinum, quod infinitis uicibus probauimus, & à me non separauimus nec in ciuitatibus, nec in uillis. Recipe radicis lilij cœlestis, aur. xx. galbani aur. vi. & danich. iij. ammoniaci, aur. x. & ʒ. ij. ellebori nigri, aur. vi. aristolo. lon. aur. v. rosarum, aur. xx. turbith, aur. vi. liquiritiæ, aur. x. stœchados, aur. viij. satureiæ, centaureæ minoris, ana aur. viij. & f. squinanthi, aur. viij. croci, aur. i. meu, aur. vi. phu, aur. iij. gasit, aur. i. eupatorij, aur. xvi. zirungem, aur. xx. & ʒ. viij. xylobalsami, carpobalsami, ana aur. viij. olibani, aur. ij. chamæpityos, aur. xvi. chamædryos, aur. ij. mastiches, aur. vi. anisi, asari, granorum iuniperi, ana aur. v. spatana, hyssopi, ana aur. v. harmel, cymini agrestis, maiorana, scillæ affata, ana aur. viij. sagapeni, ammoniaci, aloes succotrina, ana aur. v. costi, gentiana, ana aur. ij. origani, aur. viij. nasturtij, calami aromatici, ana aur. iij. Confice cum melle. & submitatur in hordeo per sex menses. Et detur quasi auellana cū aqua calida decoctionis satureiæ & duarum aristoloch. Medicamen Asiritæ Romani ualet ad lapidem uesicæ, & prouocat urinam. Recipe amygd. dulcium, se. cucurbitæ & cucumeris, lapidis Iudaici, agarici, floris chamæmeli, gentiana, añ. drach. iij. aristolo. capil. uene. saluicæ, sanguinis hirci sicci, uitri combusti, lapidis qui inuenitur in felle uaccæ, anisi, radicis apij, bdellij, myrrhæ, ana aur. v. pulueriza, & confice cum melle. Et dentur drach. iij. cum aqua decoctionis radicum apij & fœniculi.

Dixit Galenus, iam dicimus in hoc libro nostro, quem uocamus librum experimentationis medicinarum, quas probauimus, & accepimus à sapientioribus hominibus, & habentibus sollicitudinem erga artes. & nos iccirco composuimus hunc sermonem, ut semper medicus habeat considerationem ad ipsum. Scias autem quod medici altarium curabant per cibos sacrificiorum. unde nobiliores probantur alijs medicis. Optime enim debemus laudare uirum, qui illa facit per cibum, & plus quàm illum qui curat per medicinam. quia corpora quæ curantur per exhibitionem dietæ, reducuntur melius ad temperantiam, quàm quæ curantur per medicinam. Et medicus pro uirili sua debet considerare, ut cibus & materia quæ debent propinari, sint propriae naturæ patientis uel accipientis. Et sint boni saporis, ut æger delectetur in ipsis & diligat. Et non debet uti eadem medicina diu, ne fiat ei quasi naturalis. Et caue ne præbeas medicinas mali saporis. quoniam medicina, quam infirmus habet in odio, plus nocet quàm profit. Vnde & medici dignum duxerunt cum medicinis miscere res dulces, & res saporitas, sicut nos fecimus in rob nucum, quod accepimus ad anginam. Et similiter ingeniati fuerunt in medicinis laxatiuis ponere aliqua quæ sto machum confortant. Et debes cauere in curatione malitiæ complexionis sine materia, ab euacuatione, & è conuerso. Et debes laxare naturam à leuioribus consuetis generaliter, sicut diximus in libro interiorum. Sed semper quando uolueris euacuare, primo subtilia, post euacua parum, deinde mediocriter, deinde fortius. Et caueas à medicinis non expertis. Sed uraris expertis & usitatis à bonis physicis & expertis. Et scias quod omnes istæ medicinae sunt bonæ in locis suis, scilicet ubi conueniunt. Et sunt uenena in suis contrarijs. Nos autem iam diximus in hoc tractatu de istis medicinis plures expertas. Et si postea acquisuerimus alias, scribemus eas in fine huius tractatus.

A

DE MELANCHOLIA EX GALENO,
RVFO, ET POSSIDONIO.

Caput nonum libri sexti Aetiij.

Iul. Martiano Rota interprete.

B

ICVT in apparētibus corporis mēbris interdū eadē omnib. tēpera-
tura conspicit̄, uelut in deprauato corporis habitu, uocataq; elephā-
tiasi, & aqua inter cutē, interdum unū aliquod membrū uel biliosum
uel melancholicū uel pituitosum humorē suscipiens, ipsum suam tm̄
temperaturā immutat: ita cōtingit & cerebrū lædi, qñq; totius ratio-
ne, q̄a sanguis q̄ in omnib. uenis continet̄, melācholicus effectus est:
qñq; partis, quia reliquo sanguine illæso permanēte, is q̄ in cerebro
continet̄, solus immutat̄. hocq; duob. modis, aut q̄a talis in cerebrū
aliunde fluat, aut quia melācholicus in cerebro reddat̄. reddit̄ aut̄ ab
eius caliditate uel flauā bilē uel crassum & nigrū sanguinē adurentē.

Ferē semper aut̄ partes quæ in præcordijs sunt, ita prius affectæ cere-
brū tacito quodā consensu in eundē affectū trahunt, atq; ita desipere hominē faciunt, uel atra bile
cerebrū occupante, uel melancholico uapore in idē ascendēte: quemadmodū fieri cōsueuit in eo
morbo quē flatuosum & hypochondriacū nominamus. neq; .n. propositæ tractationi quicq; ob-
stat, aliunde, atq; ex alio mēbro, huiusce affectus initiū originemq; esse, cū facile ostiolū uentricu-
li quiduis patiens in similit̄ affectum cerebrū ducat, nimirū ob conuenientiā quam cū eo habet, pro-
pter duos neruos qui desuper à cerebro ad ipsum maximi descendūt. in eosdē affectus cor quoq;
idē trahit p̄p̄inquitatis ratione, item & septū transuersum, cui adnatū est. cōuenit quoq; uentricu-
li ostiū cū spinali medulla, qua parte ipsi adhæret & colli uertebri adnexū est. Prīncipiū autē hu-
iusmodi melācholiæ ut plurimum ex cruditate confurgit. nam flatus plurimi consequunt̄, & quo-
cunq; cibo assumpto, sublimes & ferē semper in præcordijs obuersantes. ructus insuper acidi, fœ-
tidi, ac ueluti piscē olentes subsequunt̄, quāuis eiusmodi nihil comederit. aluus ut plurimū ipsis est
siccā, somnus exiguus atq; diuulsus, & per somnū uisa perturbātia enormiaq; saltus toto corpore
alij atq; alij, capitis uertigines, & in auribus uentorū sonitus: putantq; se alij caput repletū aggra-
uatumq; habere: cōtra alij uacuū & leue: quidā ne caput quidē prorsus sibi esse: cui Philotimus ad
alia remedia, plumbeā galeam imposuit, qua oppressus caput sibi adesse intelligeret. Euadūt ple-
riq; melācholici in Venerē proniores, obliuiosi, timidi, misericordes, ad fletū prompti, solitudinū
amantes. dæmones ab inimicis ueneficis immisos sibi quidā suspicantur: alij noxium quippiā se
deuorasse credunt. quam opinionē id ipsis confirmat, quod mox abominabilia & monstrosa uo-
mūt. uident̄ aut̄ alijs alia. prorsusq; morbus hic uariis est & inexplicabilis. uelut ecce, ut de timo-
re loquar, quidā amicissimos formidat. alius oēs etiā alios homines metuit. hic in lucē prodire ti-
met, ille tenebrosū aerē sectatur. alius eundē refugit, ferē oēs tamen in obscuris locis uersari gau-
dēt sepulchrisq; & solitudinibus. nōnulli etiā uinum, oleū, aquā quoq; & omnia liquida metuūt,
ut qui à carne rabido demorsi sunt. Atq; ut paucis me expediā, melancholiæ & insanię multas spe-
cies habent, si quis uniuersas eorū imaginationes consēctari uelit. uerū ex eis omnibus duæ com-
munes sunt, timor & mœstitia. mœsti nanq; sunt oēs præter rationē, nec si perconteris causam ob
quā tristes sint, reddere ualēt. metuunt. n. nō pauci mortē, & quēdā alia, quę metu digna nō sunt,
q̄uis nōnulli mortē etiam uehementer appetāt. Cæterum cū rationalis animi sedē atra bilis occu-
pauerit, mirandum non est si metus, si tristities, si mortis expectatio obnascat̄: cum ex his quæ ex-
tra corpus nostrū posita sunt, nihil adeo nobis formidolosum sit ut tenebrę. quamobrē, cum uelu-
ti obscuritas quædā rationalis animæ sedē occupauerit, necesse est semper hominem terreri, eo q̄
terroris causam secū quo cūq; deferat. nā ut in tenebris pueri timēt, & ex adultis nō consueti, sic &
atra bilis color, tanq; nox quædā rationalis animæ sedē obumbrās metus procreat. Omnes itaq;
causas accidentium quæ cuiq; contingūt, explicare nemo potest, cum pleraq; dubitationes haud
paruas contineant, ut cūr aliqui quædā fugiunt tamq; molesta, cum tm̄ molesta non sint, & quædā
quæ bona non sunt tanq; bona sectant̄. itē, cūr alius domesticos timet, alius omnes homines, atq;
id genus alia. medico tamē plurium accidentium causas exponere difficile non est, uelut is qui se
figulinum uas arbitrabat̄, ob siccitatem arbitrat̄. frigidus. n. & siccus est melancholicus humor,
qua de causa & alius cutem suam pellē siccā opinabat̄. nam qui caput se nō habere putabat, for-
tassis ob leuitatem capitis id arbitrabatur. leuitatem aut̄ capitis, flatus qui attollebatur, efficiebat.
Sed cur melancholici plurimos cibos appetunt; an quia frigidū os uentriculi habent; Cur uinū

Spurij.

Of v eorum

DE MELANCHOLIA

eorum aliqui plurimū hauriunt: an quia calefieri frigidus humor desiderat? Cur seipſos perimūt? E
 an quia putant ſe à maioribus malis explicare? niſi talis opinio pridem iſtis indita ſit, ut mortem
 ſibi inferre pulchrum exiſtiment, qua in opinione pleriq; barbari perſtant. Cur autem aſſidue cru-
 ditate laborant? an quia turbulentum plenumq; excrementis corpus habent? atq; ideo eorū uen-
 triculus male temperatus ſemper ob humorē melancholicum friget. Cur iſtis ferè ſemper aluus
 ſtriſta eſt? an quia flatus iſtis circa præcordia uagatur, nec deorſum admodū inclinatur, atq; idcirco
 eorum aluos aſtriſtas eſſe oportet? interdum tñ ex longa detentione multa repente & colliquata
 remittunt. Conniuent autē, oculisq; prominentibus & labris craſſis ſunt ut plurimū, ob ſpirituum
 craſſitiem. Fulci ſunt, qm̄ humor ad cutim effundit. Piloli euadunt iſtorū plurimi, quia multis &
 craſſis excrementis abundant. Linguam uelocē ferè ſemper habent, ſed & balbe & exili uoce
 loquuntur ob linguæ incontinentiam. nā uehementēs linguæ motiones à ſpiritu craſſo fiūt. omne
 aut quod uehementer mouetur, celeriter quoq; motū ſuum abſoluit. ſed ſinem faciamus. nā hiſce
 excitatus poterit quiſq; uoluerit aliorū quoq; accidentium cauſas indagare. Nigret autē humor
 iſte qñq; calefactus plusq; deceat, qñq; frigeſ factus magis q; conueniat. quod n. carbones accenſi
 patiuntur (nam lucidiſſimi cū ſint, extincta flāma nigri fiunt) id hilaris ſanguinis color patitur, fri-
 gidityte ſublatus. cuius rei exemplū habere poſſumus in quibuſdā mēbris quæ frigore liuida pri-
 mum, tum nigra fiunt. nimia quoq; caliditas cum exſiccet & conſumat humorem quo naturalis
 calor nutritur, humores nigrefacit, non aliter atq; ſol fructus & hominū corpora. Hactenus quæ
 medicū ſcire oportet prius, quàm curationem aggrediatur, diximus. Nunc quæ noſcere debeat iſ-
 qui hoc morbo laborantibus ſuccurrere uelit, ſubiungemus. Non minimū aut intereſt ſcire unde
 morbus originem ducat. nam cum uniuerſum corpus totum ſanguinem melancholicum habet,
 principium curationis à miſſione ſanguinis auſpicandum eſt. cum autem ſolum cerebrum, ſan-
 guinis miſſione æger non eget, modo plurimo ſanguine non abundet, & præſeruandi cauſa ſan-
 guinem detrahare nolimus. Ex his autem cognoſces utrum totum corpus melancholicū ſangui-
 nem contineat, an in cerebro tantū iſ ſanguis aceruatus ſit. Nam qui nigri & hirsuti ſunt, uenasq;
 latiores habent, facile melancholicum humorem gignunt: Interdum tñ & homines rubicundi re-
 pente in melancholicam temperaturam deueniunt: & ab iſs, qui fuluo colore ſunt, præſertim ſi ui-
 gilij, laboribus plurimis, ſollicitudinibus, uictui tenui, melancholicis cibarijs, ſe diu expoſuerint.
 Inſuper ſi ſe uena aliqua in ſede ſuppreſſerit, aut aliqua alia conſueta ſanguinis euacuatio, uelut in
 mulieribus menſtrua. Non parum quoq; ad hoc facit anni tempus, aeris cōſtitutio, regionis ſitus,
 ægrotantis ætas, & eiufdem ars. Hæc omnia ubi perſpexeris, quoties in omnibus uenis corporis
 ſanguinem melancholicum contineri dubitabis, firmiſſimam dignotionem conſicies, ſi cubiti ue-
 nam ſecueris, mediam uero ſecare melius eſt: quam ſtatim ſupprimes, ſi ſanguis qui effluit melan-
 cholicus eſſe non uideatur: ſi erit, tantum detrahes quantū laborantis habitum expoſtulare cen-
 ſueris. Tertia melancholiæ ſpecies, quam principium à uentriculo habere dicebamus, quamq;
 hypochondriacam, hoc eſt præcordia infeſtantem, appellabamus, ex antediſtis plerunq; digno-
 ſcitur. primo nanq; ſuperius diſta accidentia circa uentriculum incipiunt, inflationes dico, gurgu-
 lationes, ructus acidos, & uirulentos, aſtriſtam aluum, atq; id quod egerendo uel euomendo ex-
 cernitur ſupernatās. tum iſti ægrotantes in præcordijs turbari omnia & cōmiſceri ſentiunt. quem
 admodum igitur plerunq; uapore quodam fuliginoso fumoſoue aut craſſo ſurſum ad oculos e-
 leuato cęcutire ſibi nonnulli uidētur, ut qui ſubfuſionem patiuntur: ita et nunc in cerebrum ascen-
 dente melancholico uapore, tanquā fuligine quadam aut fumo melancholici caſus mēti obuer-
 ſantur. Quoties igitur melancholicæ dementiæ propria ſigna magna nō apparebunt, & circa uē-
 triculum aut nihil turbulentum affuerit, aut parum admodum, exiſtimandum erit cerebrum pri-
 mo affectū eſſe, quemadmodū diſtum eſt. Quæ igitur cerebro primū affecto melancholia con-
 ſiſtit, aſſiduis balneis, uictu boni ſucci & humido, nec flatuoſo procurāda eſt, omiſſo quouis alio
 potenti remedio. quando noxiuſ humor diuturnitate temporis nondum euacuationi rebellis e-
 rit: tunc enim uarias & ualentes magis conuenit adhibere medicinas. Oportet autem incipiente
 morbo mederi. nam inueteratum & auctum medentis manus reſpuit. R V F I. Communia autem
 remedia ſiue cerebrum, ſiue præcordia primum patiantur, ſunt quæ aluum ſubducūt. ſed in primis
 ſtudium adhibere oportet, ut concoctio probe fiat, poſtmodū purgare epithymo & aloë. ſiquidē
 ex his uel exiguum quiddam ſingulis diebus ſumptum plurimum iuuat, & leniter aluū ſubducit.
 P O S S I D O N I I. In quibus ſanguis abundare uidebitur, à principio ſtatim uenam cubiti incidere
 conuenit. præſertim in quibus conſueta aliqua ſanguinis euacuatio retenta eſt. in mulieribus autē
 quibus menſtrua defecerunt, tali uenam aperire confert. Quiſq; uero pro habitus ſui ratione ina-
 niendus eſt. in quibus aut mali ſucci potius abundant, ubi prius ægrotantem recte cibaueris, ute-
 re Ruſi hiera uel Archigenis aut luſti. Quod ſi & ſanguis & prauſ ſucci abundauerint, primū ue-
 nam incide, tum purgationem exhibe, poſtea diebus aliquot interiectis, clyſteribus aluum ſubdu-
 cas, primo cremore ſurfurum, ſpuma nitri, & melle, deinde filiculæ radicem contuſam uel epithy-
 mū ſurfuribus incoques. ab hoc clyſteri diebus tribus interpoſitis hieram dabis amarā, quæ aloë
 recipit, & præ cæteris omnibus epithymum habet: conſicies aut ipſam ſicut Themifon docet, im-
 ponesq;

Aponesq; aloes. 3. centū, mastiches, croci, spicæ nardi, cinnamomiq; & casia duplum, assari uero et carpobalsami singulorū. 3. i. addesq; epithymi duas uncias. ex aqua mulsa hanc dabis quantum magnum cochlear capit bis aut ter, ex modicis interuallis. hinc ubi laborantem rursus uictu conuenienti recreaueris, hieram Rufi denuo exhibebis; aut Archigenis, aut Iusti. Quantitas autem quæ exhiberi debet, sunt drach. ij. ex aqua mulsa, & salis cochlearium paruum. Melius est autem aluum inanire ijs quæ leniter unius diei spatio subducunt. Nigram autē bilem ducunt amaracus & quam cunilam uocant insperfa mulsa, & ebibita duum drachmarū pondere. Confert etiam sero lactis aluum inanire: sed non id quod è caseo fluit dandū est. melius est enim quod feruefacto lacte seiungitur ab alio. sit autem potus lac equinum, sin minus, bubulum. imponaturq; nouæ ole. agiteturq; ramo ficus: ac dū efferuescit, ter aut quater aqua mulsa irroretur. postea colatum exhibeatur, melle primum admisto: tum ubi uenter fluere cœperit, nō amplius addito melle. sumatur autē ad cōtylæ mensurā, nec minus quinq; cotylis. post omnes autem alui subductiones maluæ semen ualde læuigatum ex aqua cyathis tribus dandum est, duarum drachmarum pondere. summopere nāq; ad rem facit. quambrem eo frequēter utendum est. Optimum est etiam pulegij decoctum crebro bibere, tam ante, quā post purgantia medicamenta. idem & centaurij minoris decoctum potest. nam absinthij decoctum & frequenter & subinde præbebis, cum & aluo, & uētriculo æque proffit, ac præter hoc multam in uentre uentositatem gigni prohibeat, nec in totum sicari aluum permittat. lotium insuper prouocat, & concoctionē impēsius adiuuat, adeo ut hoc solo quosdam uiderim ipse liberatos. Exhibenda sunt etiam quæ urinam mouent, anisum, daucus, petroselinum, nardus, & asarum: atq; præ omnibus his hippomarathri semē & radix, quanq; chamæpityn et trixaginem sumere promptius sit. quodcunq; uero ex istis, aut ex aqua elixum dabis, aut comminutum poculis aridum insperges. Bonæ sunt etiam inanitiones quæ per sudorem fiunt, siue laboribus, siue balneis procurentur, siue inunctionibus in sole factis, ueluti ex oleo chamæmelino, nitro oleo admisto. quibus peractis, ubi ægrotantis habitus melior esse uidebitur, ad hieram denuo redi. Curam quoq; præcordiorum habere cōuenit, cum eum qui curare quempiam incipiat, tum eum qui in curatione multum processerit. Fomenta itaque conueniunt quæ ex oleo fiunt, in quo ruta, anethi, serpilli, absinthij, artemisia, pulegij, uiticisq; semen & lauri bacca aut folia tenera bullierint. hoc enim & dolores mitigat, & inflationes minuit. In uentositatibus autem quæ uentriculum mordent, cuminum & pulegium aceto incoquenda sunt & spōgij admouenda: aceto quandoq; alumen inspergimus. Cataplasmata oleo consent, in quo decoctū sit uel anisum, uel apium, uel cuminum, uel cyperum comminutum, irimq; & libanotidem adijcies. conferunt autem ut plurimum tam ante, quam post cibum facta. cataplasmate autem ablato præcordia contegenda sunt, uel lana quam latissima, uel agnina pelle leuissima & pura. ubi prius nardino pigmēto locum inunxeris, unctiōibus cucurbitulas adijcies, aduersus inflationes quidem, leues: aduersus inflammationes autem & tumores duos, scarificatas. Quibus ablatis cypri no ceroto uteris, & polyarchio, & eo qui ex styrace constat, & alio præcipue qui è seminibus cōficitur, atque alijs id genus. Procedente uero curatione proderit admodum uti rubificante quod è ficibus & sinapi componitur. concoctionem enim reuocat uentriculoq; robur addit, & si quis dolor in præcordijs remanserit, ipsum aufert. Vtemur & acriter abstergentibus præcordia, medicamentisq; picem recipientibus, hoc est picē sicca per seipsam liquefacta, uel cum modico oleo. calida uero cuti imponitur tam ante, quam in dorso, quoad sponte decidat. quare & cum ea lauetur, & si quid parum à cute recedat, auferendum est forfice. Summe autem iuuantur qui siccum bouis stercus aceto mulso commistum sibi indiderint, bulbiq; cum nitro uel alumine læuigati magnopere profunt: hæc q; bubulo stercore commista utilia sunt, maxime cum mordicationis sensus in ore uentriculi ipsi aderit. Nam quibus corpus frequenter cōuellitur, expedit bibere castorium, & eodē in oleo sicyoneo dissoluto corpus inungere. Cōuenit etiam ipsos ante cibū ambulare, & exerceri quantum uires tolerant. nam balnea bene concoquenti non admodum sunt necessaria, nisi lassitudinem quampiam sedare uelis. Quicunq; uero uentriculum habet ad cōcoquendum non idoneum, huic frequenter balneis uti prodest, uel ieiuno, uel peracta iam concoctione. Post balnea dabimus cibaria concoctu facilia, non infantia, bonam aluū facientia. diligēterq; obseruabimus quomodo à singulis ægrotus afficiatur: neq; enim omnes eodē modo, iisdē cibis afficiuntur. uerum qui ferē omnibus cibi cōueniunt, sunt panis recte confectus in furno coctus, aues quæ nec pingues sint, nec edaces, & in montibus degant, oua gallinacea leuiter cocta, pisces saxatiles, quiq; carnes teneras habeant: echini uero marini plurimum excellūt cum gratia, tum utilitate. reijcienda sunt quæcunq; in cœno & paludibus uiuunt. carnes hœdinæ cōueniunt & lactentium animalium. horū præcipuæ partes sunt quæ multam carnem non habent, elixæ. inutiles quoq; nō sunt uulua, sumen & pedes porcini. ex oleribus quo ad cōem uictū profunt dulcia. nam quæ acria sunt, ut medicinæ exhibeantur: uelut palustris asparagus, petroselinū, & similia. Quantitas omnium quæ assumuntur, moderata sit. Vinū autē album, tenue, nec ualde antiquum. Non oportet autem inter cibum repente multū bibere, neq; plurimum sit id quod bibit, ne cibus in uentriculo fluitet. Placet etiam, ut præter hæc omnia aceti acidissimi cochlear unum post cœ-

GALENO ASCITVS LIBER

nā sorbeat, cū dormitū vadit, & eo inter comedēdū obsonia intingat. prestat autē aceto scillæ parū **E**
 & rutæ & aristolochiæ tenuis admiscere. **POSSIDONII.** Ad inflationes oxyporiū tale cōuenit,
 Ligustici, seminū apij, zingiberis, thymi, singulorū uncia: mellis despumati quantū sufficit: dato
 cochlearis dimidiū, tā mane q̄ uesperī. Quod si mellis dulcedinē auerferent, aliud qđ concoctionē
 iuuat, ita cōficiēs. Scillæ tostæ. 3. i. salis ammoniaci. 3. v. seminū apij, foeniculi, thymi, petroselini, a-
 nisi, sisonis, zingiberis, singulorū. 3. iij. panis sicci & puri. 3. v. piperis. 3. i. & .f. ex hoc dato ad come-
 dēdū quātū cochlear capit, cū cibo, quo pacto uult ægrotus. dādū est insup per quādā interualla
 quantū cochlear cōtinet theriacæ, præsertim hyeme & ueris initio. **R V F I.** Vomant ex lōgiorib.
 interuallis à cibo, & ieiuni præsumpto raphani organique aut thymi decocto. nequaquā uero sumāt
 q̄ uehemētius uomitum cōcitāt. noxia sunt. n. eiusmodi, uētriculoq; et eius ori debilitatē addūt, in
 ijs q̄ iādiu morbo laborarint. Nā qđā ob uomitū acrius cōcitātia, uisi sunt melancholia capi. Illud
 quoq; nouisse cōuenit: plerosq; hoc morbo infestatos quo tpe curabant, nihil profecisse, sibi di-
 missos cōualuisse, propterea qđ recte prius à medicis tractati, postea uires aduersus morbū maio-
 res acceperint: cū antea remedijs attriti forent. Quāobrē naturæ quies cōdonāda est, quā plurib.
 auxilijs affligi, quiete refici uideamus, atq; iā extenuatos morbos superare. Qui canina lupinaue
 melācholia tenētur, februario mense noctu domos exeunt, in cunctisq; lupos & canes imitātur, **F**
 usq; ad diluculū uagantur, sepulchraq; præcipue recludunt. Ita affectos his notis dignosces. Palli-
 di sunt, segniter aspiciunt, oculos aridos habent, cōcauos, nō lachrymātes, linguā siccā proferūt,
 saliuā nunquā reijciunt, siticulosi sunt, in tibijs ulcera gestāt, quæ sanari nō possunt, & qđ crebro
 offendūt, & quia à canibus mordētur. Hæc eorū indicia sunt, estq; hoc morbi genus melācholiæ
 spēs: Quā curabis cū se cōstitutio aeris immutabit, si uenā incides, et usq; ad animi deliquium san-
 guinē effluere sines, ægrotatēq; boni succi cibus ales, in balneas dulces adduces, & ubi trib. die-
 bus sero lactis usus fueris, ægrotantē hiera quæ colocynthim habet purgabis, **Rufi**, Archigenis
 aut Iustii: bis aut ter ipsam p̄ interualla præbēs. A purgationib. theriacā propinabis, q̄ uiperas ha-
 ber: alia quoq; remedia quorūcūq; supra meminimus, admouebis. uespere demū aduentate mor-
 bi uiolentia, soporiferis medicamētis caput irrigabis. odoramēta somnū procurātia porriges, na-
 resq; papaueris succo inunges, & interdū aliqd quod somnū conciliet, bibendum exhibebis.

GAL. ASCITVS LIBER DE CVRA ICTERI.

C E N S V R A.

Multa hic uera & ex authoribus doctis exscripta.

D icteri curā prima qđē duo sunt maxime necessaria auxilia. s. phle-
 botomia & purgatio. Sed purgatio quidem est propinqua, eo qđ cho-
 lera & nō sanguis abūdat in ictericis. fiet autem & aliqñ phleboto-
 mia propinqua, qñ simul cū cholera abūdat sanguis, & qñ hepar uel
 splen ab inflāmatione tenditur & dolet, sicut multoties accidit. Ni-
 hil. n. est aptius phlebotomia in dolore uiscerū. Alius autē & phlebo-
 tomans curabat, sicut & Praxagoras. sed nō distinguebat qđ erat phle-
 botomandū, & qui non. Purgationes uero magis appropriatæ sunt
 huic ægitudini. & plus iuuantur patientes, quando purgātur iuxta **H**
 principia. Ego autē euphorbio miscens epithimum, et aloen, & pe-
 troselini, & dauci semen, & piper album, purgo ictericos. & ut pluri-
 mum quidem solum hoc sufficit. Bene uero purgat & scāmonia cum aloe, & sicyoma, & quicqđ
 aliud acutius euacuat, maxime autē quæcunq; choleram ducunt. Debiliora uera subductoria for-
 tass non conferunt, eo qđ non curantur faciliter icterici propter uentris siccitatem, nec omnino
 descendit cholera ad intestinum. Quibus autem in impedimento est aliquid ut purgentur, his cō-
 fert uomere per raphanidas frequenter, aliqñ autē & post cœnā. & n. hepar ad ambas euacuatio-
 nes, eam. s. quæ per subductoria, & eam quæ per uomitus, non improprie ducendū est. Et hypo-
 chondrium, ut utiq; mollius existens, cataplasmandū, miscendo farinae hordei de rore marino, &
 scinco, & artemisia, & abūnthio, & abrotano, & gramine, & ruta, & cardamo, & chamæpitye, &
 allio, & centaurea. Hæc. n. alterutra urinas mouent, qđ ægitudini est maximū bonū, & contrahi-
 tur uiscus. Ventosarum autem appositionem uidi præ manibus existere in medicis, qñ carent eis
 quæ propria sunt ægitudini. Non tñ ualde laudo neq; uitupero eā, sed fm̄ tempus. In eis enim. s.
 icteris qui à uentre, post eos qui ab hepate, puto conferre. secundario uero eis qui ab hepate, qñ
 tumorem aut dolorem habet. In eis autem qui à splene, nihil prodest uentosa. Hepar. n. & uenter
 applicata

A applicata phrenibus, possunt euacuari per uentosam uersus hypochondrium, propter continuitatem. Splen autē nullū cōmune habet cū phrenibus, sed multū ab eis distat. Nequaquā igit̄ oportet eos qui à splene icteros curare uentolis. Mitigatis uero febribus, cerotum apponere, primum quidem cerā & resinam coquendo cum cyprino. i. alcāna, & meliloto, & bdellium, & ammoniacum miscendo. Ignita uero hypochondria nequaquā lēdes, et farinā hordei cū floribus uitis albę, & meliloto cataplasmas. Coquere autem oportet melilotū in dulci. & terere cum farina, effundēdo de ipso dulci. Fit autē id & absq; farina per panem mollem. Bibere autem oportet pharmaca in hac ægritudine, succum absinthij infundens in aqua cum nardo. Fortius autē oportet coquere absinthium in aqua. & colatum dare ictericis. Optimum enim est pharmacū, si quis animose offerat, non attendens ad amaritudinem. Et nimirū apparebit tibi magis dulce, quā amarū esse absinthium. Amariora. n. noui hoc aristolochiam, gentianā, centauream, & alia multa. Nempe & prætermittere quid iuuatiuum propter gustū, ingenerosum est. sicut & assumere quid nocuum propter delectationem, nefandum. Et nimirum patiuntur icterici quid inconueniens. Amara. n. eis apparent quæ sunt dulcia. Vnde amaritudo quæ inest absinthio, à passione obtusa erit. Bonū autem est bibere ad icterum & hoc, calaminthen, peristereonē, uocant autē sacra herbam, acetosulam, lapathium acutum, quod est rubrum in stipite & frondibus. & stipes est quadrangularis, plenus semine, radix uero eius est lutea. Hoc autem per se comestum, & decoctio radicis bibita, cito iuuat. Iuuat autem & domesticum lapathium similiter. Comedere autem oportet & de ea in prandio. & de decoctione radicum bibere. Nullo autem minus est anchusa, & silphium, & chamapitys, & erythrodani radix, & rosmarinus, & uocatum hemionium, & subtilis aristolochia, & adiantum, & serpyllum, & hypericon, & struthion. horū enim singulium bibere licet coquēdo in aqua uel cum uino. uel incisum permiscere cum melicrato, uel uino antiquo. ut plurimum uero pōdus uniuscuiusq; est. 3. i. Bonum autem est & terere ipsa in aqua, ut in magnitudine fabæ. Expurgant autem bene in icteris & sulfur cum ouo sorptum, & allia, assa & cruda comesta, & cepæ, & raphanides. Et melicratum per se est optimum, & cicerum decoctio, & cichorium cum uino, & caulis succus, & staphylini radices, & cornu cerui abrasum, & in uino bibitum. & amygdalæ amaræ coctæ in ptisana, & petroselini, & smyrnij molles radices, & anisum, & meu, & acorus, & radices de ponto odorifera. maxime autem asarum, & nardus, & solatri succus, & chamamelus, & mercurialis, & † tamariscus. Hæc enim omnia sunt pharmaca ictericis purgatiua. Et offerre ipsa oportet sicut ego cum multa experientia scripsi. Non autem in solis pharmacis faciebam curam, sed di-

Bctans quā maxime. aliquibus enim sola diætā præbuit quod quærebatur. Optimum autem est post exurrectionem mane à somnis, tentare fricari moderate cum oleo puro. Coquatur autem in oleo saluia, uel amaricinum, uel artemisia, uel bacca lauri, uel chamamelus, uel iris, uel nardus, uel cassia lignea, uel costus. Expurgant enim prædicta colorationes, & sudores mouent. Deinde absterfo suauius, ut remaneat pinguis, apponere hypochondrio cerotum uel malagma Amathonis, uel Polyarchi, uel alicuius talium. quæ primo quidem remittere habent: deinde cyprinum cerotum, et tecto hypochondrio, & superaccincto patiente, ad deambulationem oportet exire. modicum uero moto bibere de prædictis pharmacis. Supra potum autem, modico motu quiescere. deinde ire ad balneum. & ibi prius moto & uocitante, balnari cum aqua multa & calida. simul enim sudores sic conferunt. simul autem & pruritus cessant. & maxime si nitro & face uini uista abstergatur cutis. In balneo autem & melicratum bibitum confert. Cibaria uero ictericis & pulmenta, sunt panes bene fermentati, & non multum puri. Ad secessiones enim. ij. conferunt. Pulmenta uero, præsuccum gaziricum, uel byzanticum antiquum. & raphanides, & capparitis cum oxymelite, & pisces mollium carniū, & petrini alli, & cum cocco cnidio, & coriandro, & aniso cocti, & eritio, & cum melicrato. Hæc autem & ut pharmacum profunt, ducentia ad urinas.

C Quando autem & terrestris fuerit eritius, non oportet abstinere. Quando autem pisces non ad sunt, cicera coquendo, bibere oportet aquam. Comedere autem saluginosa. & bibere uinum album odoriferum. neque ab cleribus oportet abstinere. sed & horum proprie quā maxime oportet sumere, quæ suauius mouent mictionem. Sunt autem talia, pastinaca, & cartamū, & struthij germina, & scandix. i. endiuia, & cymīnū, & † sesamum, & molles cardui, & foeniculus, et eryngij radix. i. uitale porrum, & asparagus, & smyrnij stipites, & mercurialis, & omnia talia. Bonum est autem & origanum uiride. Domesticorum uero olerum, aptissimum est caul. & orinibum eius, & siclum, & raphanis, & rapa, & cepa hortensis, & germen sinapis, & tritio quæ est de semine eius, & de allio. Carnium autē, syluestres sunt meliores domesticis. & elixæ magis quā assa. Appendant autem selini semen, & † anethi, & cymini. Domesticas uero assas oportet comedere, quæ sint iuuenescentium. Excipere autē oportet omnia paludosa, & aquatilia, & gallos, nisi moderate carnosī fuerint. Fructuum uero, uentosi quidem omnes non sunt apti. sed qui sunt uisceribus familiares, & urinas prouocant, absq; q̄ sint bene cibabiles. Dactylorum uero balani, id est fructus ita sunt diuretici, ut si quis uirides comederit, sanguinosas urinas copiose faciat. De tragematibus autem, frixa cicera sunt optima. Vinorum autem, alba, & subtypica, & subtilia, & nō ualde antiqua. Et iuuenum melius est oblationem facere post labores & balnea, cauēdo à reple-

D tione,

al. amaracus.

al. sisarum.

al. anisi.

tionem, sicut & ab indigentia. ambæ. n. ictericis sunt pessimæ, repletio quidē, propter indigestiōes, & eo q̄ obstruit hepar: indigētia uero, p̄pterea q̄ cholericiores ostēdit humores. & p̄pter inanimositates quæ sequunt̄ ægritudinē secundū multam necessitatē. Vbiq̄ igitur quod est moderatū est optimū. hoc aut̄ magis ubi & excessus & defectus nocumētū nō paucū infert, semel aut bis assumpti. Oportet aut̄ & tardate ægritudine, peregrinationes tentare, & appensiones, & equitationes, & in sole nudari, & p̄ se natis balneis uti. maximū. n. est ab unoquoq̄ eorū iuuamentū. Venera uidi quosdā quidem medicorū laudantes in hac ægritudine. manifestum aut̄ est, q̄ si quidem utendum est eis, in ultimis declinationibus cōpetūt. Melius uero est magis sobrie diætari in alijs, & in ueneris. Non. n. possunt tantum iuuare remissione & lætitia mentis, quantum nocent imbecillitate et infrigidatione corporis. Ultra autem q̄ infrigidant, tristiores faciunt. Omnino autē bonum animum & mansuetudinem sistunt, excitando quod contristat. Hac quidem est diætā ictericorū. Scire autem oportet timendum esse, si hoc te faciente, & pharmacis & adinventionibus, nihil ad melius addunt, sed magis fiunt peiores habitibus, hi quidem aquosati, alij autem exsiccati. Duæ enim sunt eersiones malignæ & difficile tractabiles fm ægritudinem. iccirco & à longe prohibere oportet, & obuiare eis, & obistere. humidiores quidem, per purgationes quæ per diu retica, & labores, & solares stationes, & per sudorū educationes siccando. sicciores uero, per bonā nutritionem humectando. Si aut̄ quid remanet in uultu de ictero, quod fieri solet, effusionibus quæ ad nares oportet uti. Fortissimum aut̄ est ad hæc elaterium & cyclamini succus permisti cum lacte, ut nō molestant repleto ore aqua. debiliior autem est anagallis, & siclum, & nigella. nō tñ sunt inutilia. Eligat uero medicus quæ conueniunt ægritudini. Purgentur autē primo quidē mucilago: deinde cholera crassa, sicut uitellina. Licet autem his et post balneum uti. citius. n. euacuāt, & simul balneum consolatur, & est minus mordax. Et hæc est cura ictericorum.

GAL. ASCRIPTVS LIB. DE CVRA LAPIDIS.

CENSURA.

Vtilia etiam & hæc esse possunt, quæ hic Arabs scripsit, si cum iudicio legantur.

ANON quem scripsit Alguazir Albuleizor filius Abumelech Filuzer imperatori Saracenorū Anly filio Ioseph filij Resaphin de curatione lapidis. Accidētia à quibus cōuenientius est cauere, et à quorū tractatione cautela est adhibenda, sunt dolores, propter timorē qui est in eis. debiliior nāq̄ eorum prosternit uirtutem, & soluit inter hominē et inter suas salutes. Et ipsi quidem non sunt sicut accidentia, in quorū curatione interuenit latitudo. Et ego iā multoties eo presente dixi q̄ hoc accidens est sicut inimicus. Et oportet licet det inducias, ut abscondatur in ipsis suis inducijs, propter suam debilitatem in resistendo. & non sit cōtentus in debilitādo ipsum, sed abscondat ipsum cū eo quod acquirit ei uires, aut præparationē. Et canon cōferens in

segregatione causæ hmōi accidentis, per cuius assiduationē cōfido q̄ securabit̄ ab eo, est iste. Dū tēpus ætatis perseverat usq̄ quo pertranseat plurimū tēporis autūni, & descendat pluuia multa, tunc acceptio. ʒ. i. ʒ. de syrupo acetoso, factō cū aceto expressiōnis uue puræ, et medietatis eius de syrupo uiolato cū. v. ʒ. aquæ, in qua bullierint cortices radicū fœniculi. ʒ. i. ʒ. & cubebæ cōtritæ. ʒ. i. donec cōsumpta sit aquæ pars quinta, & colata est cōuenienter. sumat hoc omnib. modis in omnibus. xv. diebus. Et acceptio aquæ ciceris secūdū quod dixi, est bona & benedicta. Et si inueniat̄ aqua. & misceat cū ea in decoctione eius acetū, quod destruat ipsius caliditatē, & roboret eius incisionē, et ipsius absterfionē, & ad ultimū qñ inuenitur in acuitate cōplexionis, exquirat studium in infrigidando, sumat hunc syrupū, siue medicinas decoctas in aqua quā narraui. & utatur syrupo endiuia, & syrupo acetoso, & syrupo nenufaris. et ponatur in omnib. t̄pibus in aquā cibariorū factorū ei aqua ciceris nigri, nisi apud uehementiā caliditatis aeris. decoquatur ergo cū aceto qd̄ decoquatur cū aqua ciceris. & sit cū aceto cucurbita. uerū in cibarijs de cucurbita multiplicetur organū. Qñ ergo aduenerit autūnus. (& nō intelligo per autūnum illud de quo absolute dicitur hoc nomen. qm̄ tota autūni natura est ex natura t̄pis ætatis, sed uolo per ipsum qñ complectitur cōplexio aeris gradatim ad frigus, & associatur ad illud ut humectetur aer per descensionem pluuia.) sumat de cōfectione quā feci ei nunc quatuor. ʒ. cum decoctione ciceris nigri, condita cū sale & pauco piperis, die una, & interpolet diem, quatuor uicibus, aut quasi illis. Qñ ergo uehemēs fit frigus